

ශ්‍රී ලංකාවේ පුරාණ ඇළ මාර්ග ඇසුරින් හඳුනා ගත හැකි වියළි කලාපීය වාරි කර්මාන්තයේ ක්‍රියාකාරීත්වය

The Operation of the Ancient Irrigation System in the Dry Zone through the Study of Ancient Canals

චන්දන රෝහණ විතානාවිච්චි¹

වාරි කර්මාන්තය ප්‍රාග්ධන සුක්ෂ්ම මෙන් ම ශ්‍රම සුක්ෂ්ම ද වූ ව්‍යවසායකත්වයකි. වැව හා තදනුබද්ධ සංස්ථාන ශක්තිමත් ව හා ආරක්ෂිත ව ද අපේක්ෂිත කාර්යය උපරිම මට්ටමින් සාධනය කර ගැනීමට හැකි වන පරිදි ද ගොඩ නැගිය යුතු විය. පුරාණ වාරි ඉංජිනේරුවන් මේ තත්ත්වය මැනවින් අවබෝධ කර ගෙන සිටි බැවින් වාරි නිර්මාණ සැලසුම් කිරීම, ඉදි කිරීම හා ක්‍රමවත් ව පවත්වා ගෙන යෑම වැනි සෑම අංශයක් සම්බන්ධයෙන් ම දැඩි අවධානයක් යොමු කළ බවට සාධක දැක්විය හැකි ය. සංවිධානාත්මක වාරි කර්මාන්තය සම්බන්ධ වැවකට හිමි වටිනාකමට සමාන තත්ත්වයක් ඇළ මාර්ගයන්ට ද හිමි වන බව පැහැදිලි ය. පුරාණ ශ්‍රී ලංකාවේ ඇළ මාර්ගයන්හි ප්‍රභවය සම්බන්ධයෙන් ස්වප්‍රධාන මූලාශ්‍රය වන ශිලා ලේඛන සහ වංස කථා ඇසුරින් තොරතුරු අනාවරණය වේ. මීට අමතර ව ඒ හා සම්බන්ධ පුරාවිද්‍යාත්මක සාධක ද දක්නට ලැබේ. පැරණි ඇළ මාර්ග සමහරක් ප්‍රතිසංස්කරණය කොට යළි ප්‍රයෝජනයට ගන්නා අයුරු ද දක්නට ඇත.

පැරණි ඇළ මාර්ගවල උපයෝගීතාව සම්බන්ධ අරමුණු රාශියක් හඳුනා ගත හැකි ය. වැව් සඳහා ජලය ලබා දීම, වැවකින් ජලය නිකුත් කිරීම, අමුණකින් ජලය හරවා යැවීම, අන්තර් නිමින ඔස්සේ ජලය ගෙන යාම, කෘෂි කර්මාන්තය සඳහා ජල සම්පාදනය, නාගරික ජල සම්පාදනය, ක්ෂුද්‍ර ජල සම්පාදනය, දුරස්ථ ප්‍රදේශ කරා ජල සම්පාදනය සහ අතිරේක ජල සම්පාදනය වැනි හේතු ඒ අතරින් ප්‍රධාන වේ.

ඇළ මාර්ග සකස් කිරීමේ දී විශේෂ තාක්ෂණික ක්‍රමවේද අනුගමනය කර තිබෙන බවට සාක්ෂ්‍ය හමු වේ. භූමියේ ස්වභාවය කෙරෙහි අවධානය දැක්වීම ඒ අතර කැපී පෙනේ. උන්නතාංශය, සමෝච්ච පිහිටීම, බැස්මේ ස්වභාවය, ජල මූලය හා ක්‍රමවේදය, ජල සම්පාදන අරමුණු හා ස්ථාන, ඇළ මගේ පැවැත්ම, ආරක්ෂාව වැනි අංශ කෙරෙහි විශේෂාවධානය යොමු කර තිබෙන බව පැහැදිලි ය. පැරණි ඇළ මාර්ග සම්බන්ධයෙන් විශේෂයෙන් පෙන්වා දිය යුතු වන්නේ ඒ සම්බන්ධ පරිසර හිතකාමීත්වය

¹ ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාවාරිය, ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්වවිද්‍යාලය, මිහින්තලේ, ශ්‍රී ලංකාව
Email : chandan.withanachchi@ymail.com